

PADRINES I PADRINS

Montserrat Castanys Jarque

mestra de primària

Sílvia Vendrell Galí

mestra d'Educació Infantil

CEIP "La Popa" Castellcir, Zona Escolar Rural "El Moianès"

RESUMEN

Esta experiencia, basada en la interacción entre los niños y niñas, consiste en formar parejas de alumnos de edades diferentes con la finalidad de realizar pequeñas actividades de aprendizaje. Aquello que es sujeto de aprendizaje –lectura, escritura, un juego, un experimento...- tiene importancia, pero esta queda en un segundo término, aquello significativo son las relaciones entre ellos, la adaptación entre diferentes maneras de hacer, ponerse en el lugar del otro y, especialmente en los padrinos y padrinas, la responsabilidad de llevar a cabo una pequeña actividad dirigida a un compañero o compañera más pequeño.

ABSTRACT

"Peer tutoring"

This experience is based in peer tutoring, and it consist on building couples of students with diferent ages, in order to do small pieces of learning activities. It is important the subject that they learn – reading, writing, learn a game, an experiment- but it is more important the relationship between the students, they need to adapt one to the other, they must to put themselves in the place of the other, and specially in the older children, they have the responsability to develop a small activity with a little friend.

En una classe d'una escola rural conviuen nens i nenes d'edats i nivells diferents. En aquest ambient, els grans ajuden els petits de manera gairebé espontània. Sovint cal que un gran ajudi a posar en marxa un programa a l'ordinador o que un altre aclareixi el funcionament d'algun estri (calculadora, compàs...). És normal veure els grans acompanyant els petits en una sortida, organitzant un joc en una castanyada o col·laborant amb les mestres d'Educació Infantil a l'hora d'embolicar els àlbums de final de trimestre.

L'activitat de Padrins que fem actualment, és fruit d'aquest ambient, però programada i estructurada. A partir d'una experiència presentada per una escola graduada en unes Jornades d'Escoles 3-12, es va veure la possibilitat d'adaptar-ho a la nostra escola.

En un moment que les escoles rurals experimenten un creixement important i es van convertint en cíclics, és una manera de mantenir les relacions entre alumnes de diferents edats i no perdre la riquesa que havia representat el fet de conèixer junts a la classe nens i nenes d'edats molt diverses. Es converteix així en una activitat interaules, que es pot dur a terme independentment de la mida de l'escola, programant-la segons les necessitats i l'organització de cada curs.

Els objectius que ens proposem són:

- Establir relacions d'ajuda i col·laboració entre infants d'edats diferents.
- Crear lligams, tant dins de la classe com entre grups-classe.
- Adonar-se que aprenem explicant i ajudant l'altre.
- Aprendre a ser responsables, a organitzar-se.
- Ser capaços d'adaptar-se als altres, de tenir paciència, d'entendre l'altre.
- Tenir l'oportunitat de ser, en cursos diferents, padrí o fillol, mestre o deixeble, el que ensenya o el que aprèn.
- Ajudar els fillols a millorar en algun aspecte (lectura, escriptura) i/o ensenyar-los alguna nova activitat (ordinador, jocs...)

Els mestres acordem quina seria la millor manera d'enfocar l'activitat i quines classes i/o grups treballaran plegats. També fem nosaltres **les parelles** entre padrins i fillols. Normalment, si no hi ha un contratemps important, els grups es mantenen tot el curs. Alguns infants demanen canviar més sovint de parella, però creiem que els va bé anar-se adaptant a l'altre i saber que l'activitat té continuïtat al llarg del curs.

Durant els darrers cursos, les agrupacions han estat diverses, depenent del nombre d'alumnes de cada grup.

Un curs, els de la classe de CM i CS, apadrinaren els de CI, que estaven en una altra aula. Un altre any el grup de quart, cinquè i sisè foren padrins de primer, segon i tercer.

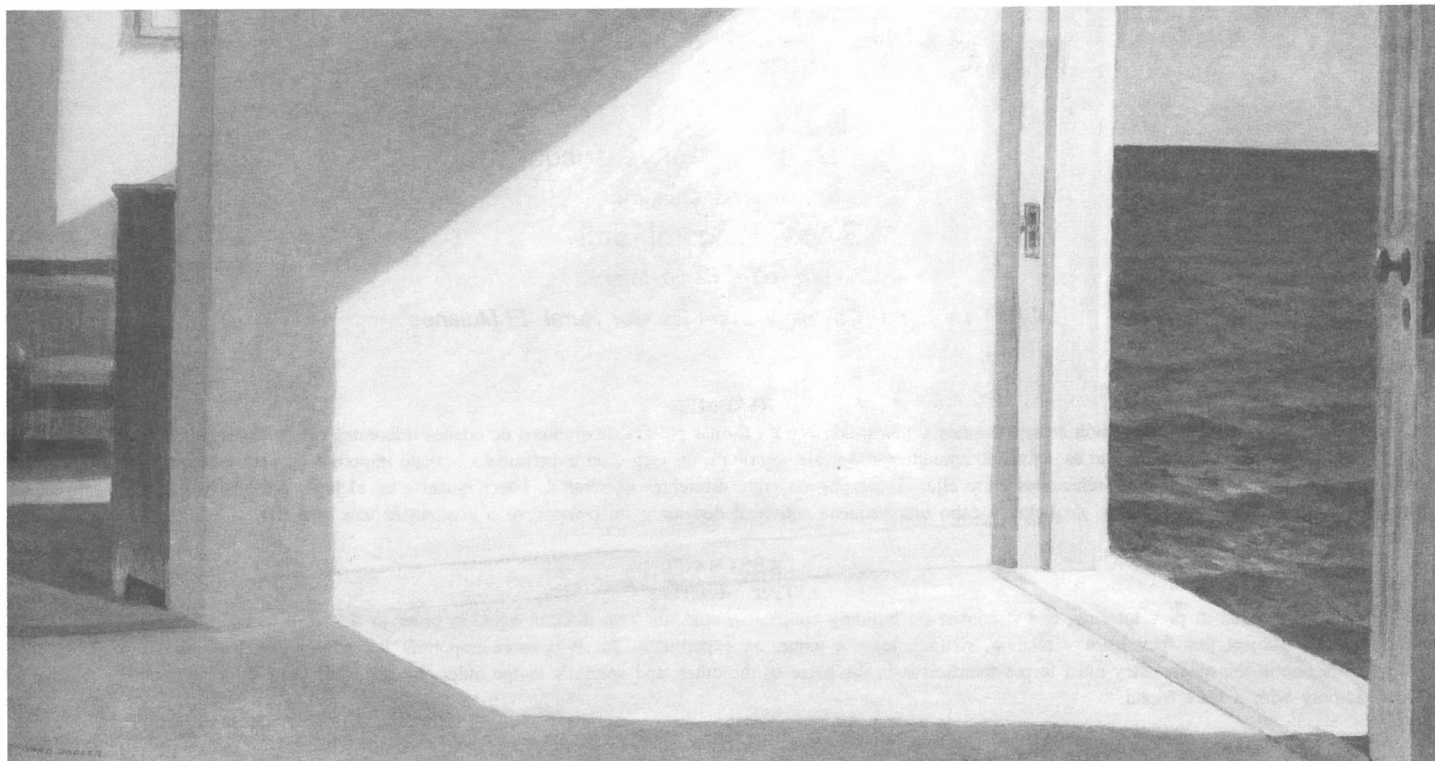
Actualment, els nens i nenes d'Educació Infantil estan en una mateixa aula amb dues mestres. S'han aparellat un de gran amb un de petit, que pot ser P5 i P3, P4 i P3 o P5 i P4.

Normalment cada padrina o padrí té un o dos fillols. En el cas d'alumnes nouvinguts o amb alguna dificultat, si són fillols, se'ls tria la padrina o padrí més adient; si són al grup dels padrins necessitaran ajuda, o bé caldrà que comparteixin la tasca amb un altre padrí.

També es va donar el cas d'un únic alumne de sisè que va ser padrí del grup d'Educació Infantil. Les responsabilitats variaren una mica, però per part de l'alumne s'aconseguí més implicació en el funcionament de l'escola i una gran millora en la seva relació amb els mestres.

A l'hora de fer **l'horari**, busquem una estoneta (30-40 minuts) a la setmana en què puguin coincidir tots dos grups. Tot i que una vegada engegada l'activitat funciona gairebé sola, va bé que al menys un dels mestres hi sigui per ajudar si cal. També s'ha de preveure l'espai, que poden ser les dues aules o només una i els espais externs. A banda del temps marcat a l'horari, poden sorgir altres intercanvis. Si fem pastissos, si sortim a passejar..., podem tornar a utilitzar les parelles.

Les activitats a fer les proposem les mestres i les preparem prèviament, segons les necessitats dels grups. De vegades, però, les padrines i els padrins es preparen ells sols algunes feines. En

aquest cas des de la classe dels “grans” s’ha de poder dedicar alguna estoneta per ajudar-los i revisar les seves propostes. Alguns exemples serien:

1) Per als d’educació infantil:

- Qualsevol activitats dels racons.
- Jocs matemàtics que els grans ja coneixen i ensenyen als petits.
- Jocs de llengua, amb lletres, noms i imatges.

2) Per als de primària:

- Lectura (contes, revistes, diaris...), que els padrins s’han preparat prèviament.
- Endevinalles i poesies, tant lectura, comprensió i memorització, com inventar-ne de noves entre tots dos.
- Petits dictats, segons l’edat.
- Jocs de lletres: encreuats, sopes de lletres, acròstics, penjats...
- Càlcul mental, a partir de fitxes senzilles.
- Papiroflèxia.
- També es pot aprofitar l’estona de padrins perquè els de cycle inicial utilitzin l’agenda, apuntant alguna tasca per fer a casa.

Per fer el **seguiment** de la feina feta, els padrins i les padrines tenen un full on van apuntant el que fan cada dia i com els ha anat. A finals del primer trimestre fan una valoració per si és necessari modificar alguna cosa. En finalitzar el curs, a més de respondre un petit qüestionari d’avaluació de l’activitat, cada padrí fa un “informe-diploma” per al seu fillol. En un acte conjunt els van cridant, els el llegeixen i els el donen. Els fillols i filloles també fan un dibuix amb un petit text per als seus padrins.

Observant el desenvolupament de l’activitat, els mestres ens podem adonar que les padrines i padrins ens imiten; repeteixen els models que els hem donat, tant en la manera d’explicar el que cal fer com en el tracte amb els fillols i, sobretot en el moment de valorar-los.

Alguns exemples dels comentaris de les padrines i padrins de CM i CS fets en les valoracions de final de curs ens poden servir per veure com es van complint els objectius que ens proposàvem i fan que la nostra avaluació sigui, malgrat petites dificultats que vagin sorgint, molt positiva:

“Estic molt bé. A més, si el padrí i el fillol no es coneixen també es poden fer amics. També perquè està molt bé aprendre junts i ensenyar a un nen més petit que tu.”

“Quan jo estic ensenyant coses també estic aprenent. Per exemple, quan has de llegir alguna cosa.”

“És molt interessant i molt bonica perquè convius amb nens d’altres classes i ensenyes a nens o nenes més petits i, a part, nosaltres també aprenem.”

“Amb la ... em pensava que no aniria bé, però al final hem estat molt bé juntes.”

“M’agrada perquè és bonic ajudar-los. I aprenem junts coses difícils que no sabíem.”

“Ha anat molt bé i la... és molt tranquil·la, però no vol llegir. He notat que li agrada dibuixar. El que m’ha agradat és que abans feia algunes lletres al revés i ara ja no.”

“No és només ensenyar, el padrí ha de tenir paciència i de vegades fer brometes per ser més amics. Crec que fer padrins és difícil perquè de vegades es distreu, però es distreu menys que els altres nens. No només aprenen els fillols, els padrins també aprenen a ensenyar, a tenir paciència...”

Correspondència amb les autores:

Montserrat Castanys Jarque, Sílvia Vendrell Galí,
CEIP “La Popa” Castellcir, Zona Escolar Rural “El Moianès”.

E-mail: montse@nineta.com